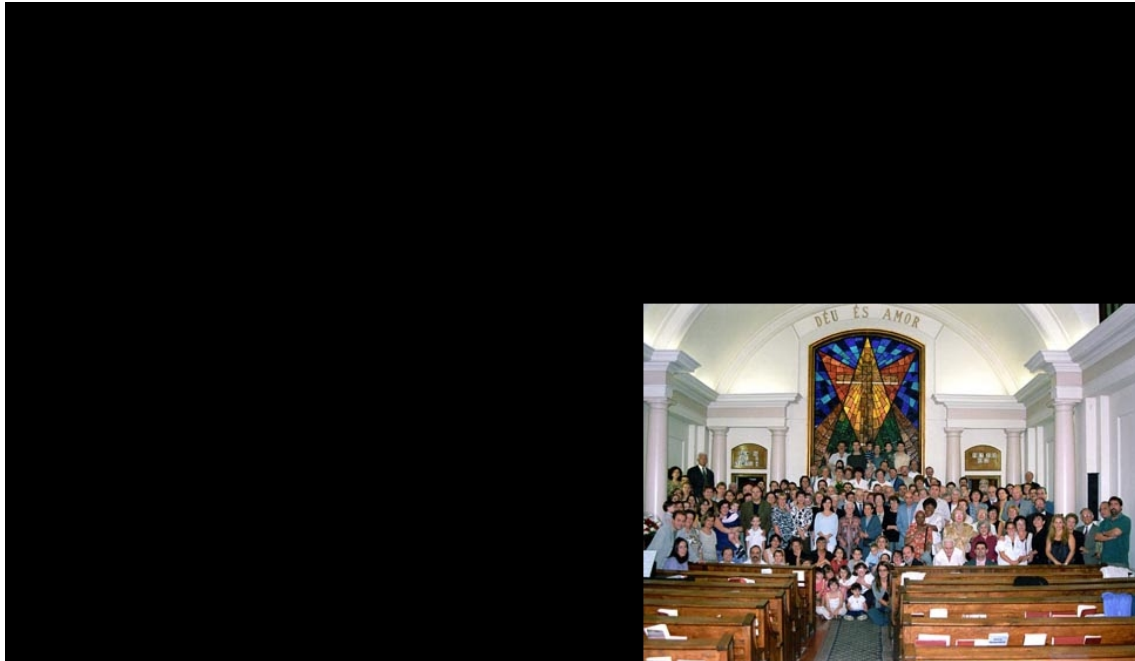

Des de quan tenen presència els protestants a Catalunya?

Dm, 17/01/2017 per Catalunya Religió

(David Casals -CR) Estem en plena [Setmana de Pregària per a la Unitat dels Cristians](#), que aquest any coincideix amb el 500 aniversari de l'inici de la reforma luterana. Les vicissituds polítiques van fer que el protestantisme no pogués arrelar a Catalunya al segle XVI. Però després del catolicisme és la tradició religiosa amb més arrelament històric a Catalunya i amb la qual es va començar fa [més de mig segle](#) el diàleg ecumènic.

“Fóra un error gravíssim pensar per un instant que el protestantisme és un fenomen religiós extern i recent, sense antecedents a casa nostra”. Així ho avisa **Josep Lluís Carod-Rovira**, en el llibre '*Història del protestantisme als Països Catalans*', que pretén ser una introducció a aquest tema sens voler menystenir persones que hi havien treballat, com la historiadora **Carme Capó Fuster** o el del primer llibre que es va publicar sobre el tema, el 1970.

Popularment, es diu que a Barcelona, la primera església protestant fou la del carrer Sant Pau, i que tot i que porta des de fa més de 85 anys al carrer Aragó, encara molts l'anomenen així. Va obrir les seves portes l'any 1689. Aquesta església comptà amb moments de la seva història amb el suport del suïssos de tradició reformada o presbiteriana, tot i que molts els anomenen calvinistes. Entre ells, hi ha un personatge molt influent en la història de Catalunya: el primer president del FC Barcelona, **Joan Gamper**.

La llegenda diu que, després que triomfés la revolució liberal 'La Gloriosa' de 1868, el General Prim es va reunir amb profestants, i els va dir que ja podien recórrer Espanya amb la Bíblia sota el braç. Els nous temps van facilitar l'arribada a la ciutat de metodistes, baptistes, assemblees de germans i també una comunitat anglicana, que està a Sabadell. Fins la proclamació de la Segona República hi havia moltes penúries i repressió. Moltes de les esglésies anaven acompanyades

també d'una escola. A ciutats com Rubí, que no tenia escola fins la que van obrir els protestants, l'Església catòlica va respondre creant una nova escola. Tot i això, la ciutat, sempre s'ha esforçat en mantenir el clima d'entesa i cordialitat, fins i tot durant la Guerra Civil i la postguerra.

Amb la caiguda de Catalunya a mans de les tropes nacionals, les esglésies protestants i evangèliques foren clausurades i algunes, fins i tot, van patir destrosses, danys i pintades. Els pastors es van haver d'exiliar i la repressió fou dura. 40 anys després de la mort del dictador, encara s'arrossega a les comunitats històriques una tendència a l'aïllament i massa sovint els costa comunicar a fora la tasca que fan, tot i que hi ha excepcions, com la Coral Al·leluia de Sabadell, i que des del 1943 ha fet un esforç molt important per donar a conèixer els himnes i músiques en països de tradició protestant en llengua catalana.

Però tot comença el 1868?

No. La Reforma neix el 1517, i en poc temps, a la Catalunya Nord ja es té constància d'hugonots (com es coneixen els protestants francesos, de tradició reformada). Les autoritats espanyoles tenen constància que entren protestants per la frontera d'Espanya i per això, el 1568, es reforça el castell de Salses, que llavors encara no s'havia cedit a França. La Inquisició impedirà que arrel·li qualsevol intent de Reforma a Espanya. Ja el 4 de desembre de 1523, es condemna a Mallorca a mort i a cremar viu el pintor **Gondisalvi**, per "heretge luterà negatiu". Entre 1539 i 1803 el tribunal de Barcelona de la Inquisició va perseguir 821 persones, però la majoria d'elles eren estrangeres.

La monarquia espanyola fou la primera en identificar el protestantisme com quelcom forani, tot i que va haver conversions en monestirs d'Andalusia i Castella quan van començar a circular les idees de Luter. Una part d'aquests relats els explicava **Miguel Delibes**, en la seva novel·la 'El hereje'.

La situació porta als protestants catalans a l'exili. El cas més emblemàtic és **Pere Galès**, nascut a Ulldecona, on hi ha un nom de carrer que el recorda. Galès va fer molts viatges a Europa, però el va acabar detenint la Inquisició, i va morir a la presó de Saragossa el 1595.

Al segle XIX, especialment al Regne Unit, es creen les Societats Bíbliques, que volen traduir l'escriptura a tots els països, i també els copoltors, venedors ambulants de material evangèlic i bíblies. **George Borrow** explica la seva experiència com a copoltor en un llibre, publicat l'any 1843, i que fou dels més venuts.

Una dada que singularitza els protestants per al català és que són ells i no els catòlics els que fan la primera traducció d'*El Nou Testament*. S'edita a Londres el maig de 1832 una versió amb només 1.000 exemplars de tirada. No es va facilitar la identitat dels editors ni dels traductors per publicar represàlies.